

SPIS TRECI

WST P.	9
SOCJOLOGIA JAKO NAUKA O SPOŁECZE STWIE - Jacenty Siewierski	11
1. Socjologia a wiedza potoczna o społecze stwie.	11
2. Socjologia wobec innych nauk społecznych.	13
3. Przedmiot socjologii i jej praktyczne zastosowania.	15
4. Sporne problemy socjologii.	17
5. Podstawowe stanowiska teoretyczne.	17
JEDNOSTKA A SPOŁECZE STWO - Anna Kozłowska.	32
1. Człowiek w procesie socjalizacji.	32
2. Konformizm jako sposób przystosowania jednostki do społecze stwa	37
3. Społeczne uwarunkowania ludzkiej osobowo ci.	41
3.1. Kulturowy ideał osobowo ci.	41
3.2. Proces socjalizacji a role społeczne.	43
3.3. Problem integracji elementów osobowo ci.	45
KONTROLA SPOŁECZNA - Jacenty Siewierski	50
1. Formy kontroli społecznej.	50
2. Rola sankcji.	53
3. Konflikty norm, dewiacja, anomia.	55
4. Ewolucja kontroli społecznej.	58
5. Problem kontroli w toku społecznej zmiany: współczesne społecze stwo polskie.	63
KULTURA I JEJ ROLA W YCIU SPOŁECZNYM - Hanna Podedworna_____	66
1. Poj cie kultury.	66
2. Kategorie kultury.	70
3. Kontrkultura i kultura alternatywna.	76
4. Subkultury.	78
5. Mechanizmy oddziaływania kultury na ycie społeczne.	78
6. Etnocentryzm i ksenofobia.	79
7. Kultura i media.	80
GRUPY I ZBIOROWO CI SPOŁECZNE - Hanna Podedworna	83
1. Interakcje społeczne.	83
2. Zbiór - grupa - zbiorowo - społeczno	87
3. Realistyczne i nominalistyczne uj cie grupy społecznej.	89

4. Cechy konstytuujące grupę społeczną	90
5. Rodzaje grup społecznych.	96
6. Zbiorowości oparte na podobieństwie zachowania - masy społeczne	99
7. Społeczne stwo.	102
ANALIZA STRUKTUR SPOŁECZNYCH. WYBRANE PRZYKŁADY - Hanna	
Podedworna.	105
1. Mikrostruktury. Rodzina.	105
1.1. Struktura i funkcje rodziny.	106
1.2. Formy rodziny i małżeństwa.	108
1.3. Przemiany rodziny pod wpływem zmian społecznych.	110
2. Mezostruktury. Społeczność lokalna.	111
MNIEJSZO ETNICZNA, RASOWA, NARODOWA W ANALIZACH SOCJO-	
LOGICZNYCH - Jolanta Polakowska-Kujawa.	120
1. Typy mniejszości i ich specyfika.	120
2. Grupa etniczna i rasowa.	126
3. Mniejszość narodowa jako kategoria socjologiczna.	128
4. Migracja a struktura etniczno-narodowa.	130
5. Asymilacja i integracja imigrantów.	135
NARÓD, NACJONALIZM, STEREOTYPY NARODOWE - Jolanta Polakowska-	
-Kujawa.	138
1. Naród i przesłanki narodowej identyfikacji w refleksji socjologicznej.	138
2. Spory wokół koncepcji narodu w myśli socjologicznej.	140
3. Spory wokół nacjonalizmu.	147
4. Stereotypy narodowe.	150
STRUKTURA SPOŁECZNA - Juliusz Gardawski.	155
1. Makrostruktury społeczne.	155
2. Teorie klas społecznych Karola Marksa i Maxa Webera.	158
2.1. Teoria Karola Marksa.	159
2.2. Teoria Maxa Webera.	164
2.3. Marks a Weber.	171
3. Nurt neoweberowski i neomarksizm.	171
3.1. Pierwszy przykład inspiracji weberowskich: uwarstwienie społeczne według kryterium prestiżu.	172
3.2. Drugi przykład inspiracji weberowskich: system stratyfikacyjny EGP	174
3.3. Przykład stanowiska neomarksistowskiego: Erik Olin Wright	177
3.4. Schemat EGP a schemat Erika Olina Wrighta.	180
4. Funkcjonalizm.	180
4.1. Funkcjonalna teoria uwarstwienia K. Davisa i W. Moore'a.	181
5. Klasyfikacje i skale zawodów.	183
6. Teza o zaniku klas.	187
6.1. Neomarksizm i neoweberyzm wobec tezy o zaniku klas.	188
7. Badania struktury klasowej w Polsce.	190
8. Badania struktury społeczno-zawodowej w Polsce.	192

8.1. Hierarchia presti u zawodów	197
9. Potoczne postrzeganie struktury społecznej	199
PODSTAWOWE SEGMENTY STRUKTURY SPOŁECZNEJ W POLSCE - Juliusz Gardawski, Jolanta Gładys-Jakóbiak, Hanna Podedworna . . .	202
1. Historyczne uwarunkowania zmian w strukturze polskiego społecze stwa	202
2. Robotnicy. Kontrowersje teoretyczne a rzeczywistość	203
2.1. Sytuacja robotników w perspektywie historycznej	203
2.2. Problemy z definicj robotników	205
2.3. Generalizacje socjologiczne dotycz ce robotników. Wa niejsze przykłady	206
2.4. Typologia robotników	213
3. Przemiany klasy chłopskiej (rolników)	219
3.1. Kryteria wyró niania klasy chłopskiej w strukturze społecznej	219
3.2. Modernizacja a przemiany klasy chłopskiej	221
3.3. Sytuacja i perspektywy chłopów (rolników) we współczesnej Polsce	222
4. Klasa rednia	226
4.1. Problem proletaryzacji klasy redniej	228
4.2. Kulturowe aspekty proletaryzacji	230
4.3. „Fragmentaryzacja” klasy redniej	231
4.4. Klasy rednie w Polsce	233
KONFLIKT SPOŁECZNY - Danuta Izdebska	237
1. Konflikt społeczny jako proces	238
1.1. Klasyfikacja konfliktów	238
1.2. Dynamika konfliktów	240
2. Psychologiczne aspekty konfliktów	242
2.1. Specyfika konfliktów destruktywnych	243
2.2. Zjawisko deprywacji	244
3. Główne teorie konfliktu	245
3.1. Teorie konfliktu K. Marksa i G. Simmla	246
3.2. Teorie R. Dahrendorfa i L. Cosera	248
4. Konflikty społeczne w Polsce	251
4.1. Konflikty w Polsce przed zmian ustrojow	251
ZMIANA SPOŁECZNA W PERSPEKTYWIE SOCJOLOGICZNEJ - Jolanta Polakowska-Kujawa	254
1. Poj cie i przyczyny zmian społecznych	254
1.1. Definicja zmiany	254
1.2. Zmiana społeczna jako przedmiot bada socjologicznych	255
1.3. Spory o kierunek i znaczenie zmian społecznych	259
1.4. Perspektywy poznawcze zmian społecznych	261
1.5. Przyczyny zmian społecznych	262
2. Zmiana społeczna w ró nych orientacjach teoretycznych	264
2.1. Teorie zmiany endogennej	264
2.2. Teorie zmiany egzogennej	279

MODERNIZACJA - Jacenty Siewierski	289
1. Zmiana i stabilność	289
2. Tradycja i nowoczesność	290
3. Modernizacja w refleksji socjologicznej	292
4. Problemy modernizacji w społeczeństwie zaścianym	293
5. Modernizacja w ramach społeczeństwa polskiego	294
RUCHY SPOŁECZNE JAKO CZYNNIK ZMIANY - Jolanta Polakowska-Kujawa	298
1. Geneza ruchów społecznych	298
2. Typy ruchów społecznych	301
3. Ruchy rewolucyjne	302
4. Nowe ruchy społeczne	305
MODELE ŁADU SPOŁECZNEGO - Leszek Gilejko	317
1. Cztery funkcje modeli idealnych	317
2. Typy ładu społecznego	320
3. Modele ładu a zachowania aktorów społecznych	322
4. Powstanie i załamanie się ładu monocentrycznego	326
POLITYKA W YCIU SPOŁECZNE STW - Ewa Nalewajko	332
1. Polityka, władza, państwo	332
2. Typy rzędzenia	336
2.1. Ustroje autorytarne i totalitarne	337
2.2. Ustroje monokratyczne i polikratyczne	338
2.3. Ustroje demokratyczne	340
3. Socjalizacja polityczna, kultura polityczna, komunikowanie polityczne	343
INSTYTUCJE EKONOMICZNE - Leszek Gilejko	348
1. Najważniejsze instytucje	348
2. Rynek jako instytucja społeczna	349
3. Przedsiębiorstwo jako instytucja społeczna	353
4. Samorząd gospodarczy - socjologia współdziałania	359
ORGANIZACJE FORMALNE - Jolanta Gładys-Jakóbk	366
1. Organizacja jako przykład grupy celowej	366
1.1. Podstawowe pojęcia i definicje	366
1.2. Max Weber i idealny typ biurokracji	369
1.3. Typologia organizacji formalnych	371
1.4. Ekologia organizacji społecznych	372
1.5. Wewnętrzna dynamika organizacji	373
2. Organizacje jako przedmiot zainteresowania socjologii	375
3. Klasyczne i współczesne wpływy w teorii organizacji	377
3.1. Analiza instytucjonalna	381